

VÄSTERÅS STAD

Stadsledningskontoret
Anna Jungmarker
Epost: anna.jungmarker@vasteras.se

YTTRANDE

Datum
2025-02-12
Informationsklass
PUBLIK

Diariennr
KS 2024/01364- 1.7.1

Sida
1 (100)

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande- Reformering av avfallsagstiftning för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Övergripande synpunkter

Västerås stad välkomnar att återanvändning av produkter från hushållen ska öka. Vi instämmer också i bilden av att mer finns att göra inom de översta stegen i avfallshierarkin, för att öka cirkulariteten i samhället och nå EU:s mål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall.

Vi ser positivt på en lagstiftning som tydligare omfattar företagen så att även deras avfallshantering utvecklas i enlighet med avfallshierarkin. Statistiken kring avfallsmängder är idag bristfällig eller av olika kvalitet, vilket förslagen i promemorian kan avhjälpa, då det föreslås ställas högre krav på verksamheters rapporteringsskyldighet. Dock ser vi att konsekvenserna, framför allt inom tillsynsområdet behöver utredas mer och att genomförandetiden är allt för kort.

Synpunkter

Avsnitt 4 - Behov av reformering och modernisering av avfallsagstiftningen

4.4 Utsorteringen av avfall måste öka så att mer avfall kan materialåtervinnas *Särskilt om förpackningsavfall från verksamheter.*

Servicegraden för verksamheter, för att kunna lämna sitt förpackningsavfall, är alldeles för låg. Diskrepansen mellan servicegraden för hushåll, som snart har fastighetsnära insamling av sina förpackningar, och verksamheter är också väldigt stor. Det medför att det är en pedagogisk utmaning att förklara för invånarna varför man ska vara så noga med sorteringen hemma men inte på jobbet eller i föreningslokalen. Beakta även att verksamheter är ett väldigt vidsträckt begrepp. Det handlar inte bara om stora företag, utan även om verksamheter såsom förskolor, bygdegårdar, idrottsföreningar och små pizzerior. Att anlita ett transportföretag på marknadsmässiga villkor, är inte genomförbart för små verksamheter utanför de större städerna. Kravet på producenterna att tillhandahålla minst en mottagningsplats per kommun för verksamheters förpackningar är inte tillräckligt. Avstånden och kostnaden för att lämna utsorterade förpackningar riskerar att inte uppväga nyttan för den enskilda verksamhetsutövaren. Det finns en uppenbar risk att förpackningarna hamnar i restavfallet eller i hushållens förpackningsinsamling.

Avsnitt 5 - Förändringar och förtydliganden av olika aktörers ansvar för avfall

5.2 Nytt ansvar för vissa avfallsproducenter

Definitionen av kommunalt avfall ska förtydligas.

Västerås stad är positiva till föresatsen att förtydliga definitionen av kommunalt avfall men avstyrker starkt förslaget att specificera i detalj vad som är kommunalt avfall. Det finns en risk att man missar något avfallsslag som därmed kommer att falla utanför lagstiftningen eller som gör det svårt att tolka vem som ansvarar för visst avfallsslag.

Västerås stad förespråkar att man i stället pekar ut särskilda avfallsströmmar som undantagna från det kommunala ansvaret, som till exempel livsmedel från detaljhandeln. Det tror vi kommer öka tydligheten om vem som ansvar för vilka avfallsflöden.

5.5 Fastighetsinnehavarens avfallshantering moderniseras

Begränsa eget omhändertagande till bioavfall.

Förtydligandet och begränsningen av möjligheten till eget omhändertagande till att enbart gälla bioavfall tar inte hänsyn till möjligheten att hantera avfall från enskilda avloppsanläggningar på den egna fastigheten. Det gäller såväl latrinkompostering (i en godkänd latrinkompost), som eget omhändertagande på åkermark av slam och av filtermaterial från fosforfiler i små avloppsanläggningar. I fallet med fosforfiler så utför kommunen ingen behandling över huvud taget av materialet, så om fastighetsägaren själv har åkermark som materialet kan komma till nytta på är det en bättre lösning ur miljösynpunkt. Det blir bara en onödig transport och administration som tillkommer, för det fall kommunen tar hand om avfallet.

Avsnitt 6 - Förändringar i tillsynen på avfallsområdet

6.2 Förändringar av länsstyrelsens och kommunens tillsynsansvar på avfallsområdet

Kommunens generellas tillsynsansvar för att utöva tillsyn...

1.7 Förslag till förordning om ändring i miljötillsynsförordning (2011:13)

Föreslagen lydelse för 28 §

Västerås stad ställer sig positiva till att länsstyrelsen, med föreslagen punkt 2, föreslås få tillsynsansvaret över kommunernas skyldigheter enligt 15 kapitlet. Fördelen med förslaget är att det kan leda till en bättre och mer enhetlig tillsyn.

Länsstyrelsen föreslås även, enligt punkt 3, få tillsynsansvaret över avfallstransportörer som är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Västerås stad anser att detta kan leda till att kommunala tillsynsmyndigheter får svårare att göra tillsyn längre i avfallets led (spåra avfallets väg) och gör vårt arbete mer svårarbetat. Västerås stad kommer då behöva lämna över mer tillsyn till länsstyrelsen när vi inte har befogenheter att göra tillsyn på den avfallstransportör vi sett i vår tillsyn. Det kan handla om en verksamhetsutövare vi gör tillsyn över, enligt andra områden än

avfall, och kan då i samband med tillsynen ställa frågor till dem i egenskap av avfallstransportör. Flertalet avfallsbehandlare är till exempel även transportörer.

Det finns dock fördelar med att länsstyrelsen får tillsynsansvaret, och det är att de redan idag är de myndigheter som handlägger och beslutar i ärendena anmälan och tillstånd om transport. Får länsstyrelsen helhetsansvaret, vore det bra om kommunala tillsynsmyndigheten ändå kan ha rätt att ställa frågor och få uppgifter om avfallstransportör i samband med den tillsyn som kommunerna gör över andra områden.

I sista stycket 28 § står att Länsstyrelsen i tillsynen ska samverka med Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen. Blir nya föreslagna punkt 2 och/eller 3 verklighet bör det läggas till att det ska samverkas med de kommunala tillsynsmyndigheterna.

Föreslagen lydelse för 31 §:

I förslaget ny punkt 7 a anges att kommunala tillsynsmyndigheten ska ha tillsyn över 15 kapitlet för de folkbokförda etc i kommunen. Det ställer Västerås stad sig positiv till. Staden är även positiva till punkt 8 om att kommunen har tillsynsansvaret för nedskräpning.

Förslaget i punkt 7 b anger att kommunens tillsynsansvar för avfallshantering ska begränsas och tillsynsansvaret ska i stället flyttas till länsstyrelsen. Förslaget som föreslås är att kommunen enbart ha tillsyn på "andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken", men enbart när det gäller 15 kapitlet. Kommunen har generellt tillsynsansvaret när det gäller alla anmälningspliktiga men ofta även de tillståndspliktiga verksamheterna. Det vore ineffektivt om kommunerna tas ifrån möjligheterna att göra tillsyn enligt 15 kapitlet där vi redan utför regelbunden tillsyn enligt miljöbalken och följdförfattningar. Vi anser att 7 b ska strykas från förslaget.

Läser man på sidan 118 under skäl för förändringar i länsstyrelsernas och kommunernas tillsynsansvar kan vi inte se att denna aspekt kommit med i nya lagförslagen: "Utgångspunkten för fördelningen av tillsynsansvaret på avfallsområdet bör vara att tillsynen så långt som möjligt bör integreras med tillsynen över den verksamhet där avfallet produceras. Det innebär att tillsynsansvaret bör fördelas utifrån den verksamhet som bedrivs och att kommunen bör ha kvar tillsynen över de verksamheter som är anmälningspliktiga eller som varken är anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga men ändå är miljöfarliga verksamheter (så kallade u-verksamheter)."

Västerås stad anser att det är mer effektivt att utföra andra åtgärder för bättre avfallstillsyn än att flytta tillsynsansvaret från kommunerna till länsstyrelsen.

Avsnitt 8 - Ökad återanvändning och materialåtervinning

8.1 Insamlingssystem för återanvändning

Varje kommun ska tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning.

Västerås stad anser att ansvaret att utveckla återanvändning av produkter inte ska ligga på kommuner eftersom det bland annat riskerar att snedvrida konkurrens. Att

facilitera insamling skulle möjligen vara en uppgift i de kommuner där andra aktörer, så som frivilligorganisationer, saknas. Utöver att konkurrensen riskerar att snedvridas saknas även finansiering för kommunerna att arbeta med återanvändning i stor skala (det kan möjligen göras inom arbetsmarknadspolitiska åtgärder). För det fall ansvaret placeras på kommunen behöver taxan kunna användas till den här typen av arbete.

En lämpligare formulering vore att kommunen ska vidta åtgärder, eller ha rutiner, för att underlätta för sådana insamlingssystem. Många kommuner har redan övervägt att införa detta men av olika anledningar avstått eller gjort det i stor skala (flera av dessa omnämns i promemorian). Ett tvingande krav skulle minska underlaget för den mångfald av initiativ som finns runt om i Sverige. Det skulle riskera att konkurrera ut en mängd privata eller ideella initiativ. Produkterna som lämnas in, riskerar att sjunka i värdekedjan, då de hanteras av avfallsorganisationen och ses som avfall av allmänheten. Tvärt emot syftet med förslaget. Se i stället kommunerna som möjliggörare och en brygga mellan olika aktörer som på lokal nivå arbetar med återanvändning. Att låsa in kommunerna i ett krav riskerar att hämma innovationskraften och lokala lösningar.

8.2 Utsortering av avfall

Det ska införas krav på utsortering av grovavfall och avfall som består av....

Västerås stad ställer sig positiv till att det förtydligas vilka avfallsslag som ska sorteras och att detta harmoniserar med EU:s regelverk och mål. Harmoniseringen får dock inte ske på bekostnad av hushållens möjlighet att förstå och ha plats för sorteringen. Det behöver göras en rimlighetsbedömning av vilken ytterligare sortering som ska göras av hushållen. Kommunerna utmanas dagligen i arbetet att förklara för hushållen hur värmeljuskoppar, trasiga dricksglas och tandborstar ska sorteras. Det rimliga vore att i stället kunna samlas in i sådana relativt små materialströmmar tillsammans med förpackningsavfall. Förutsättningarna för detta borde utredas snarast.

Den del av förslaget som innebär att utsortering av fler fraktioner ur grovavfallet på återvinningscentralerna ställer vi oss positiva till. Om det behövs för att materialåtervinningen ska kunna öka, så är det något som måste göras. Det får dock inte finnas en övertro på att grovavfallet som idag samlas in på återvinningscentralerna kommer att minska särskilt mycket i volymer, trots att mer går till återanvändning genom olika flöden i samhället. Det är fortfarande en relativt stor del av alla trasiga möbler, spillbitar av takpapp, ruttet altanvirke osv som samlas in på återvinningscentralerna, fraktioner som lämpar sig bäst för materialåtervinning.

8.3 Fastighetsnära insamling

Fastighetsnära insamling ska definieras i avfallsförordningen.

Västerås stad tillstyrker förslaget som innebär att kraven och definitionen på fastighetsnära insamling blir enhetliga. Syftet med att samordna insamlingen och ge kommunen insamlingsansvar för förpackningar nås lättare om definitionen och kravet finns enhetligt i avfallsförordningen. Det torde bli lättare för kommunerna att hantera "undantagsfall" från hushållen såsom uppehåll i hämtning, ansökan om

Kommenterad [AM1]: Detta stycke är helt nyskrivet av Anna M. Baseras på Avfall Sveriges svar samt eget "tyckande". Så läs noga.

delade kärl med granne, anvisning av plats och så vidare om allt finns samlat i samma förordning.

8.4 Enhetliga undantag från krav på fastighetsnära insamling

Kommunen ska få göra undantag från kravet på FNI.

Västerås stad välkomnar förslaget att undantag från FNI ska få göras. Det kommer förenkla för kommunerna att tillämpa enhetliga regler som grundar sig i att all fastighetsnära insamling i varje enskilt fall ska ske från samma, samlade, plats. Det viktiga är att inte skilja på avfallsslag utan på platsens förhållande och om det går att göra överenskommelse eller anvisning av plats.

Ordvalet ”glest befolkade eller där det finns isolerade fastigheter” kommer dock vara svårt att tolka och tillämpa rättssäkert i många kommuner som består av såväl städer som ren landsbygd. Möjligheten att hämta avfallet (inklusive förpackningar) fastighetsnära, avgörs inte av huruvida man har grannar nära, utan bland annat att tillfartsvägen har tillräcklig bärighet och snöröjning som fungerar.

Det kan finnas ett värde i att sätta en tydlig gräns på 400 meter men det riskerar också att ses som en absolut regel som aldrig går att göra undantag från. I Vafabmiljös område finns många exempel där gemensamhetslösningar för småhus (miljöbodar med såväl matavfall, restavfall, förpackningar som returpapper) ligger längre bort från fastigheterna än 400 meter. Fokus måste ligga på att avfallet lämnas sorterat av hushållen och att insamlingen går att ordna på ett effektivt och trafiksäkert sätt.

8.5 Insamling av annat avfall som kommunen ansvarar för

Avfall som inte samlas in fastighetsnära ska kommunen inrätta system för.

Västerås stad ställer sig positiva till förslaget och ser att detta kan öka servicen och underlätta för hushållen och därmed öka återvinningen. Det är dock viktigt att den enskilda kommunen själv har rådighet över hur sådant avfall ska samlas in och i vilken takt ett sådant system ska byggas ut. I Vafabmiljös område har servicen ökat genom deras ”Mobila Återbruk” som är en ÅVC som besöker mindre tätorter i regionen enligt ett bestämt schema. Utöver det så finns en tjänst i taxan för hämtning av grovavfall vid fastighet. Det ser vi som bra lösningar som vi också kan utveckla med samma intentioner som i förslaget.

8.9 Krav på ytterligare sortering för att möjliggöra materialåtervinning

Den som är ansvarig för att avfallet blir fullständigt behandlat ska se till att det insamlade avfallet sorteras ytterligare om det behövs...

Från tillsynssidan ser Västerås stad risker med att förslaget i 4 kap 3 § inte kommer innebära att främja materialåtervinningen, om inte mycket tillsynsresurser läggs på avfallsbehandlaren.

I motiveringen till denna paragraf går att läsa att syftet är att få avfallsbehandlaren att exempelvis fraktionen plast, ska sorteras vidare till olika typer av plast. Den erfarenhet vi har av tillsyn på olika verksamheters avfallshantering, är att det fortfarande är vanligt med containrar som är märkta blandat avfall eller osorterat avfall, och att avfallsbehandlare erbjuder tjänst att sortera när de mottagit avfallet. Dessutom finns i princip alltid containern märkt brännbart. I dessa containers

slänger verksamhetsutövaren bland annat förpackningar. Problemen är att utsortering blir sämre om den görs i nästa led, om den ens görs, och många material, däribland förpackningar, går till förbränning. Det krävs omfattande resurser för tillsynsmyndigheten att tillsyna varje verksamhetsutövarens avfallshantering. Mer effektivt vore om avfallsbehandlaren enligt lagstiftningen inte får erbjuda dessa tjänster av containers för blandat avfall.

Vår avfallsorganisation Vafabmiljö ställer sig bakom Avfall Sveriges synpunkter kring detta förslag. Det innebär att vi avstyrker förslaget, för att det är för långtgående och otydligt. Förslaget behöver förtydligas när det gäller gränsdragningar för var ansvaret ligger. Ett felsorterat avfall rör sig i en lång kedja från avfallslämnaren, via kommunens insamling till en mottagande anläggning för energiåtervinning. Ansvaret för den ytterligare sortering och i vilken grad det ska göras måste vara tydligt om det ska gå att genomföras. Det måste även vara tydligt i vilken mån som produkter såsom tandborstar eller tidskriftssamlare, i restavfallet ska ses som en felsortering och i behov av ytterligare sortering.

Vafabmiljö vill verkligen betona vikten av att sortera så mycket avfall som möjligt vid källan. Vafabmiljö vill ha möjlighet att jobba med förebyggande arbete och information för att påverka mängden material som sorteras och därtill kunna jobba med avgifter för felaktig källsortering. Det vill säga, att ha möjligheten att lyckas med den fastighetsnära förpackningsinsamlingen.

8.12 Mottagningskriterier för avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar:

Avfallslämnaren ska lämna uppgifter om hur avfallet producerats, den sorteringsprocess eller annan förberedande behandling som avfallet genomgått, och att avfallet får förbrännas.

Västerås stad är positiva till att förbränningsförbudet förtydligas, då det ger ökade incitament att hitta annan avsättning för material än energiutvinning. Detta gäller inte minst plast som samlas in som grovavfall på ÄVC och idag skickas osorterat till förbränningsanläggningar för energiutvinning.

Avsnitt 9 - Förändringar av avfallsplaneringen

9.1 Den nationella avfallsplanen

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska besluta en nationell avfallsplan.

Västerås stad är försiktigt positiva till förslaget om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (i stället för som det idag anges Naturvårdsverket) som ska besluta om den nationella avfallsplanen. Vi ser en risk i att det kan bli mer svårhanterligt med regeringen som beslutande instans men ser också fördelen med att det blir tydligare och en annan typ av tyngd i planen.

9.3 Kraven på en kommunal avfallsplan tas bort

Kravet på kommunerna att upprätta kommunala avfallsplaner tas bort.

Västerås stad avstyrker förslaget om att kravet på att kommunerna ska upprätta avfallsplaner tas bort. De kommunala avfallsplanerna är beslutade i varje kommuns

fullmäktige och utgör därmed ett dokument med mål och aktiviteter som är antagna i kommunens högst beslutande organ. Det ger en viss tyngd åt genomförandet samt innebär ett krav på att mål och aktiviteter ska följas upp. Om kravet ersätts med frivillighet är det lätt att anta att avfallsfrågorna (avfallsförebyggande, cirkularitet, återvinning och återbruk) riskerar att bli en icke-fråga i kommunerna. Det blir alltför lätt att prioritera bort detta arbete då det inte längre finns ett krav.

Västerås stad menar att det går att underlätta arbetet med framtagandet av kommunala avfallsplaner. Till exempel kan kraven på MKB samt nulägesbeskrivning tas bort, för att i stället fokusera på mål och åtgärder som utgår ifrån den nationella avfallsplanens prioriteringar.

Västerås stad och Vafabmiljö instämmer med Avfall Sveriges kommentar om att den kommunala avfallsplanen inte i första hand är en plan för att verkställa den kommunala avfallshanteringen, utan en plan för förebyggande av avfall i hela kommunen och hantering av det avfall som uppstår. Med en frivillig kommunal avfallsplan försvinner förutsättningarna för att den kommunala avfallsplanen ska fortsätta vara ett viktigt politiskt styrdokument i alla kommuner.

Den frivillighet som förslaget förespråkar, behöver kompletteras med ett tydligt krav på att kommunerna årligen ska redovisa arbetet.

Om kravet på en kommunal avfallsplan tas bort så är det en naturlig konsekvens att ordet renhållningsordning byts ut mot avfallsföreskrifter. En renhållningsordning består av avfallsplan samt föreskrifter. Om avfallsplan tas bort enligt förslaget finns bara föreskrifter kvar så då är det rimligt att ordet renhållningsordning försvinner ur lagstiftningen. Regeringen föreslår vidare att kravet på att kommunen ska ta hänsyn till synpunkterna som kommer in i samrådet bör tas bort i miljöbalken (15 kap. 43 §). Samråd vid antagande av kommunala föreskrifter framgår på andra ställen i lagstiftningen så det kan också tas bort enligt förslaget, då blir det tydligare för alla parter vilka rutiner och processer som ska gälla i kommunen för ett samråd även inom detta område.

Avsnitt 10 - Mål på avfallsområdet

10.1 Målen om kommunalt avfall bör införas i avfallsförordningen

Målen i avfallsdirektivet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska föras in i avfallsförordningen.

Västerås stad tolkar innebörden av förslaget som att kommunerna får större ansvar att genomföra EU:s mål för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall. Samtidigt så föreslås kravet på kommunala avfallsplaner att tas bort. Vi ser en risk i att de kommunala avfallsplanerna tas bort och då kommer det bli svårt att på lokal nivå peka ut ansvar och sätta upp mål för att bidra till detta.

Det är också positivt att tillsynsmyndigheterna får tydligare direktiv för sin tillsyn på avfallsområdet. Men det måste säkerställas att de har tillräckligt med resurser för att få avsedd effekt.

10.2 Kommunal mål om nedskräpning

Varje kommun ska besluta om egna mål för att förebygga och begränsa nedskräpning ska flyttas till avfallsförordningen. Sid 158 i promemorian.

Förslaget är rimligt som en följd av förslaget om att kravet på kommunala avfallsplaner tas bort. I de flesta kommuner så är gaturenhållningsfrågor skilt från avfallsorganisationen så det kan finnas en fördel med att ha målen om nedskräpning separat. Avfallsförordningen och rapporteringsskyldigheten till Naturvårdsverket berör andra än bara avfallsorganisationen i en kommun.

Avsnitt 11 - Rapportering på avfallsområdet

Naturvårdsverkets föreskrifter för kommunerna att rapportera uppgifter om mängder kommunalt avfall och hur det har behandlats ska flyttas till avfallsförordningen. Sid 160 i promemorian.

Västerås stad avstyrker förslaget om att flytta föreskrifterna om rapportering till avfallsförordningen med motiveringen att det blir mer svårhanterligt att göra ändringar och anpassa kraven till nya förhållanden och avfallsströmmar. Vi tillstyrker däremot de delar av förslaget som innebär att även andra än kommunerna ska bli skyldiga att rapportera inom avfallsområdet. EU kräver mycket statistik och rapportering och den blir bristfällig om inte andra än kommunerna bidrar med underlag till Sveriges rapportering till EU. Viktigt för att kunna ge en helhetsbild av avfallet i Sverige och inte bara det avfall som finns under kommunernas ansvar. Bra också att det ska ske digitalt till Naturvårdsverket. Kopplingarna mellan Avfall web och Naturvårdsverket är ett väl inarbetat system numera som används av alla kommuner och det förutsätter vi kommer att fortsätta att fungera.

Avsnitt 12 - Modernisering och förändringar av kommunernas avfallsavgifter

12.1 Kommunens bemyndigande om avfallsavgift

En kommun ska få meddela föreskrifter om avfallsavgifter.

Västerås stad är positiva till att ordet renhållningsavgift ersätts med avfallsavgift men avstyrker att uttrycket taxa ersätts med föreskrifter. En taxa är inte samma sak som föreskrift. Vi ser ett värde i att samma vokabulär används inom för kommunen och där är taxa ett väl etablerat begrepp.

Västerås stad tillstyrker förslaget att en kommun ska få meddela föreskrifter om avfallsavgifter ska betalas för all avfallshantering som kommunen är ansvarig för och som täcker de kostnader som uppkommer för kommunen till följd av föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken.

12.2 krav på redovisning om kommunens avfallshantering

En kommun ska i fråga om sitt ansvar för avfallshantering se till att redovisning görs och finns tillgänglig.

Vi tillstyrker förslaget i sin helhet. Detta gör vi redan idag och det är positivt att detta arbete finns reglerat och att det också blir tydligt för medborgarna att den ska finnas tillgänglig för allmänheten.

Avsnitt 14 - Ett nytt 15 kapitel i miljöbalken

Det nuvarande 15 kap. miljöbalken ska upphävas och ersättas med ett nytt 15 kap. med en ny rubrik och en ny disposition.

Västerås stad är positiva till förslaget och vill stödja inspelet från näringslivet att avfallshantering ska beskrivas som resurshantering och att avfallshierarkin i för stor utsträckning fokuserar på avfall i stället för att se till möjligheterna att använda resurserna på nytt.

Vidare är vi också positiva till förslaget att det bör framgå av kapitlet att det finns regler på avfallsområdet också i EU-förordningar. En EU-förordning är direkt gällande i Sverige och återges inte i svensk författningstext.

Avsnitt 15 - Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026 samt att kravet på kommunerna att tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushåll ska tillämpas första gången efter utgången av december 2026. Sid 170 i promemorian.

Västerås stad vill framföra att förslaget om att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026, eller tillämpas första gången efter utgången av 2026 är alldeles för kort tid för kommunerna att kunna ställa om. Det framgår inte i förslaget när ett beslut kan förväntas komma, och att först därefter analysera vilka förändringar som behöver göras och genomföras är inte rimligt.

Övrigt

Övriga synpunkter på hur avfallsförordningen kan ändras för att öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att bedriva tillsyn inom avfallsområdet

I nuvarande avfallsförordning finns reglerat att farligt avfall ska vara spårbart. Reglerna gäller för avfallsproducenten, transportören mm. Aktörerna har alltså en skyldighet att dokumentera olika uppgifter om det farliga avfallet. Vi anser att det också bör finnas samma skyldighet att dokumentera det icke-farliga avfallet. På så sätt ökar tillsynsmyndigheternas möjligheter att spåra det icke-farliga avfallet, och kontrollera att avfallet hanteras på korrekt sätt. Idag finns ett ökat tillsynsbehov att kontrollera hanteringen av det icke-farliga avfallet på grund av de stora volymerna och många aktörer.

Det farligt avfallet rapporteras idag till ett nationellt register. Vi ser fördelar med att även det icke-farliga avfallet rapporteras digitalt i ett system. Åtminstone behandlare och transportörer av icke-farligt avfall. Många av dessa aktörer har redan idag etablerade sätt att rapportera det farliga avfallet, vilket borde göra det rimligt att även kunna rapportera det icke-farliga avfallet. Syftet med rapporteringen är att det ska bli lättare för tillsynsmyndigheten att spåra avfallet.

I vissa fall behöver tillsynsmyndigheten kontrollera att de uppgifter avfallsproducenten lämnar är korrekta. Det är även i vissa fall svårt att få den dokumentationen som krävs av avfallsproducenten och myndigheten får förelägga med vite för få uppgifterna. Det skulle vara mer effektivt om tillsynsmyndigheten

kunde söka i ett system efter uppgifterna. Det är ineffektivt att fråga varje behandlingsanläggning var för sig efter uppgifter om mottagare. I många fall ligger behandlingsanläggningen inte i den kommun eller län som tillsynsmyndigheten arbetar, vilket gör det krångligt att göra tillsyn längre fram i leden.

Eftersom det finns fler aktörer som behandlar och transporterar bara icke-farligt avfall ser vi dock att ett sådant förslag kan ge aktörer som bara agerar på den marknaden mer administrativa uppgifter.